

MĚSTSKÝ ÚŘAD PACOV

ODBOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A PAMÁTKOVÉ PÉČE

NÁMĚSTÍ SVOBODY 1, 395 01 PACOV

tel. 565455130, 565455111, fax. 565455133, e-mail: podatelna@mestopacov.cz

Č.j.: MP/15296/2021/ŽP/Kp

Zn.: MP/12614/2021/11

Oprávněná úřední osoba: David Kapalín

Adresát dle rozdělovníku

V Pacově dne 6. 12. 2021

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

k navrhované akci „Hrad Kámen, rekonstrukce elektroinstalace, stavební úpravy“.

Žádost o vydání koordinovaného závazného stanoviska byla podána Krajem Vysočina, IČO 70890749, Žižkova 57, 587 33 Jihlava, kterého zastupuje na základě pověření Ing. Josef Pelikán, pracovník odboru majetkového Krajského úřadu Kraje Vysočina, nar.: 17. 9. 1976, bytem Husova 309, 582 22 Příbyslav (dále jen „žadatel“ a „žádost“). Žadatel je vlastníkem dotčené nemovité věci – objektu hradu Kámen č. p. 1 na pozemku p. č. st. 57 v k.ú. Kámen u Pacova, obec Kámen. Žádost k výše navrhované akci byla doručena na Městský úřad Pacov dne 7. 10. 2021.

Městský úřad Pacov, odbor životního prostředí a památkové péče, jako věcně příslušný orgán státní památkové péče (dále jen „správní orgán“) dle § 29 zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“), místně příslušný podle § 11 zák. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), podle § 14 odst. 1 a 3 památkového zákona, podle správního řádu a po písemném odborném vyjádření odborné organizace státní památkové péče, kterým je Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Telči, Hradecká 6, 588 56 Telč (dále jen „NPU ÚOP v Telči“) vydává toto

z á v a z n é s t a n o v i s k o.

Navrhovaná akce „Hrad Kámen, rekonstrukce elektroinstalace, stavební úpravy“ se týká výše uvedené nemovité věci, která je nemovitou kulturní památkou pod číslem rejstříku 40125/3-3061 jako „hrad Kámen“ dle Ústředního seznamu kulturních památek ČR (dále jen „KP“). Dle žádosti a dle přiložené stejnojmenné projektové dokumentace (zpracované zástupcem, v srpnu 2021, dále jen „PD“) týkající se uvedené nemovité věci spočívá akce v těchto pracích (detailně viz. PD):

- *Projektová dokumentace navrhuje rekonstrukci hodnotných stavebních konstrukcí a výměnu technicky degradovaných, případě materiálově či tvarově nevhodných novodobých povrchových úprav stavebních konstrukcí a prvků PSV, při snaze jejich optimálního souznění s pojetím nově instalovaných expozic. Dále se jedná o rekonstrukci dožívajících technických instalací případně jejich doplnění na základě požadavků vycházejících z instalace nové hradní expozice.*
- *Půjde o rekonstrukci a přestavbu novodobého sociálního zázemí personálu.*
- *Tvarové a materiálové úpravy novodobých schodišť.*
- *Realizaci nového schodiště do půdního prostoru.*
- *Výměny nevhodných případně dožilých krytů místností interiéru.*
- *Ópravy povrchových vnitřních stěn.*
- *Obnovu, výměnu případně repasi dotčených prvků PSV.*
- *Přesunutí novodobého vnitřního schodiště ve starém paláci.*
- *Výbudování nové vstupní pavlače do starého paláce.*
- *Restaurování veškeré uměleckořemeslné výzdoby v interiéru objektu.*
- *Rekonstrukci kamenných dlažeb západní vyhlídky a vnitřního nádvoří.*
- *Rozšíření a úpravy stávajících slaboproudých a silnoproudých rozvodů.*
- *Rekonstrukci a rozšíření stávajícího systému elektrického vytápění.*
- *Rekonstrukci zařízení ZTI“.*

Uvedená akce „**Hrad Kámen, rekonstrukce elektroinstalace, stavební úpravy**“ se dle žádosti a přiložené PD považuje z hlediska zájmů státní památkové péče za **přípustnou** při dodržení následujících podmínek:

1. Pokud se v průběhu stavby ukáže jako nutné realizovat nové trasy rozvodů, mimo stávající trasy, budou práce přerušeny. Nové trasy rozvodů budou přesně vyznačeny a po opatření veškerých podkladů nutných pro další rozhodnutí (stratigrafický průzkum provedený restaurátorem s oprávněním MK ČR) bude svolán kontrolní den (dále jen „KD“), na kterém bude zástupcem investora, správním orgánem, a zástupcem NPÚ posouzen následný postup s písemným zápisem.
2. Rozsah odstraňovaných podlahových vrstev bude po provedení sond upřesněn na KD, na kterém bude zástupcem investora, správním orgánem, autorizovaným statikem a zástupcem NPÚ následný postup posouzen s písemným zápisem. Pokud po demontáži podlahových vrstev a následné revizi drenážního systému bude nutné přistoupit k případným sanačním opatřením, či jiným úpravám než jsou v PD, budou tyto práce řešeny v novém projednání o vydání závazného stanoviska.
3. Dřevěné části dveřních obložek nebudou broušeny. Odstraňování nátěrů může proběhnout např. regulovaným horkým vzduchem, nebo chemicky - odstraňovači starých nátěrů, ale ne na hydroxidové bázi (louh), která by naleptala a rozvláknila povrch dřeva.
4. K obnově trámového malovaného stropu velkého sálu bude restaurátorem s oprávněním MK ČR vypracován restaurátorský záměr. Obnova bude řešena v novém správním řízení, či v novém projednání o vydání závazného stanoviska.
5. Před vybouráním zazděného okenního otvoru bude pořízen technický výkres nové dřevěné vitrážové okenní výplně, stejně tak bude zhotoven technický výkres nových okenic, obložek okenních nik a nově zhotovovaných dveří, které budou předloženy k projednání o vydání závazného stanoviska.
6. Nové podokapní žlaby na objektu starého paláce (u šindelové krytiny) budou provedeny ze dřeva ošetřeného pro vnější prostředí (ne opatřeného krycím neprodyšným nátěrem), nikoliv z měděného plechu.
7. Rokoková kamna s rokaji nebudou přemístěna do nové pozice v dané místnosti.
8. Po navrženém plošném rozkrytí výmalby v barokní vrstvě rytířského sálu bude svolán KD, na kterém bude společně posouzen další postup prací vztahující se ke způsobu prezentace nálezu. Způsob prezentace kleneb rytířského sálu se bude odvíjet od stavu dochování a rozsahu nálezu. Předpokladem bude stejný postup prací, především retuší a doplněné rekonstrukce, jako u nástěnných maleb v ostatních místnostech.
9. Po očištění retuší a rekonstrukcí pásové výmalby v Loveckém salonu 2.04, Ložnici 2.05, Jídelně 2.06, Knihovně 2.08, Místnost s motorkami ČZ 2.09 a Velkém sále – muzeu motorek 2.10 bude svolán KD, kde bude na základě předvedených vzorků vybrán způsob provedení nových retuší a doplněných rekonstrukcí - bude posouzen následný postup s písemným zápisem. Retuše a rekonstrukce výmalby budou provedeny obdobným způsobem, a to napodobivou (tam kde to bude možné) a neutrální retuší – rekonstrukcí, v odstínu o stupeň světlejším, než je originál jednotlivých originálních barevných odstínů.
10. Před realizací výmalby soklové části v jídelně bude v rámci svolaného KD předvedený referenční vzorek k posouzení správním orgánem, a zástupcem NPÚ s písemným zápisem.

O d ů v o d n ě n í

Předmětnou nemovitou věcí je objektu hradu Kámen č. p. 1 na pozemku p. č. st. 57 v k.ú. Kámen u Pacova, obec Kámen. Podáním žadatele doručeným na Městský úřad Pacov dne 7. 10. 2021 bylo zahájeno jednání ve věci vydání koordinovaného závazného stanoviska. Dne 12. 10. 2021 byla žádost s přiloženou PD zaslána k písemnému vyjádření NPÚ ÚOP v Telči. Pro dodržení lhůt rozhodl správní orgán usnesením č. j.: MP/13885/2021 zn. MP/12614/2021/07, ze dne 8. 11. 2021, v souladu s § 149 odst. 4 správního řádu, ve spojení s § 76 správního řádu a § 4 odst. 9 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen stavební zákon), tak, že lhůta pro vydání závazného stanoviska činí 60 dnů od doručení bezvadné žádosti o vydání závazného stanoviska. Správní orgán vyrozuměl žadatele o lhůtě 60 dnů pro vydání závazného stanoviska. Od NPÚ ÚOP v Telči obdržel správní orgán dne 1. 11. 2021 žádost o prodloužení lhůty k písemnému vyjádření dle § 14 odst. 6 památkového zákona a správní orgán dle § 14 odst. 6 památkového zákona tuto lhůtu prodloužil o 10 dní. Dne

11. 11. 2021 obdržel správní orgán písemné odborné vyjádření vydané dne 27. 10. 2021 pod č. j.: NPU/372/84110/2021 (dále jen „odborné vyjádření“). Odborné vyjádření je s podmínkami a při posuzování žádosti správní orgán z odborného vyjádření vychází a ztotožňuje se s ním. Správní orgán seznámil žadatele dne 16. 11. 2021 s odborným vyjádřením, jako s podkladem spisu a sdělil mu možnost vyjádřit se ve stanovené lhůtě. Zadatel se však již nevyjádřil. Uvedená akce byla konzultována s orgány památkové péče ve fázi přípravy projektu.

Uvedená akce má být provedena na KP, a proto je nutné v uvedené věci postupovat ve smyslu památkového zákona. První písemné zmínky o hradu Kámen pocházejí již z roku 1316. Hrad prošel několika fázemi stavebních úprav. První byla již v polovině 14. století, poté mezi roky 1640 – 1677 byl hrad barokně upraven. V letech 1860 – 1870 byl opět upraven, tentokrát novogoticky. Po jeho znárodnění roku 1948 byly novogotické úpravy částečně odstraněny v 70. letech 20. století. Hrad je umístěn na vrcholu skalnaté ostrožny. Jeho jádro je tvořeno komplexem budov uspořádaných do obdélníku. K němu je od západu připojen lichoběžníkový palác o rozměrech a na jihu čtverhranná věž. Na východní, západní a jižní straně se rozprostírá ohrazený areál parku. Uměleckohistorická a stavebněarchitektonická hodnota hradu spočívá v uvedené mnoho vrstevnatosti stavebních epoch a autenticitě dochovaných stavebních konstrukcí, hmotách zdiva, hmotě samotného objektu (komplexu budov), vzhledu, vrstvách původních omítek a dochovaných nástěnných malbách. Přestože rekonstrukce ze 70. let představovala značný zásah do autentických hmot, nedošlo k oslabení hodnot, pro které je považován za kulturní památku.

Akce se dle předložené PD jeví z památkového hlediska jako možná. Takto provedená akce při dodržení podmínek tohoto závazného stanoviska nebude negativně ovlivňovat uvedenou KP. V uvedeném případě se tedy jedná o řešení, které při dodržení podmínek tohoto závazného stanoviska respektuje z památkového hlediska KP hradu Kámen.

Správní orgán musí konstatovat, že sice vycházel z podmínek odborného vyjádření, ale přejal a upravil je tak, aby byly relevantní a v souladu s platnými právními předpisy.

Provedení nových elektrických rozvodů, takovým způsobem, jak je popsáno v první podmínce tohoto závazného stanoviska, je nutné z důvodu eliminace rizika zásahu do autentických hmot zdí a případně historických omítek, kde by mohlo dojít k nevratným zásahům, čímž může dojít k poškození chráněných památkových hodnot objektu, kterými mohou být starší historické omítkové a náterové vrstvy, jejichž objev nelze dopředu nikdy vyloučit., což by poškodilo KP. Nové elektrické rozvody je nutné z tohoto důvodu primárně vézt v již existujících trasách. Na stavbě ovšem nelze s jistotou vyloučit, že z nějakého důvodu bude tento předpoklad nerealizovatelný a bude nutné přistoupit k novým zásahům do konstrukcí.

Ze stejného důvodu přesné neznalosti případných skrytých hodnotných konstrukcí podlah, či nálezu je stanovena druhá podmínka tohoto závazného stanoviska, aby též nedošlo k poškození KP.

Třetí podmínka byla stanovena z důvodu zachování uzavřeného povrchu dřevěných částí. Broušením, tedy úběrem materiálu by došlo k nenávratným změnám tvaru a struktury povrchu, či k jeho narušení (Otevřený povrch při náteru zvedá dřevní vlákna, která je následně nutné opět přebroušovat), což by bylo posléze zřetelné v detailech, hranách, profilacích, ale i ve vzhledu ploch a takové změny by poškodily tuto součást i samotnou KP.

Obnova trámového stropu dle čtvrté podmínky tohoto závazného stanoviska může být až po závazném stanovisku správního orgánu, ke kterému bude doložen restaurátorský záměr. V PD v části B. Souhrnná technická zpráva se uvádí: „*Historický malovaný trámový strop sálu 2NP severního křídla bude restaurován dle samostatného restaurátorského záměru.*“ Restaurátorský záměr na obnovu stropu však není součástí přiložené projektové dokumentace. V rámci tohoto závazného stanoviska však nelze záměr na restaurování stropu posoudit, a tudíž ani schválit.

Pro provedení výplně zazděného otvoru k vybourání a dalších obložek, okenic i výplní je též pro neúplnou specifikaci návrhu v PD nemožné vydat závazné stanovisko správního orgánu. Proto je také nutné předložit návrh – výkres k objektivnímu posouzení a vydání uvedeného závazného stanoviska, jak je stanoveno v páté podmínce tohoto závazného stanoviska.

Jelikož je starý palác nejstarší součástí hradu, je nutné provedení okapních žlabů dle šesté podmínky, aby byla dodržena materiálová kontinuita a historické opodstatnění užití materiálu pro daný prvek, kde by byla měď rušivým a nepatřičným materiálem a tím by došlo k poškození vzhledu KP.

Stávající umístění rokokových kamen v místnosti je jediné možné, jelikož jinde není pro ně dostatečný prostor a proto byla stanovena sedmá podmínka tohoto závazného stanoviska.

Osmá až desátá podmínka tohoto závazného stanoviska byla stanovena pro upřesnění způsobu vhodného provedení a prezentace restaurování stávající výmalby i další výmalby soklu

místností. Prezentace výmalby v rytířském sále může být neutrální retuší a rekonstrukce maleb v o stupeň světlejším odstínu oproti originálu, nebo separace nálezu a celková rekonstrukce malby v kopii nálezu. Provedení restaurování výmalby dle deváté podmínky je nutné z důvodu odlišení hodnotného originálu od domaleb a zároveň se výmalba stane čitelnou. Restaurovaná výmalba jednotlivých místností bude působit střízlivým dojmem, jednotností celku i čitelností detailů. Také výmalba soklu dle desáté podmínky tohoto závazného stanoviska je důležité pro upřesnění postupu na místě samém při dosažení citlivého výsledku vzhledem ke stávající historické výmalbě. Jiné provedení restaurování a obnovy výmaleb bez nutného konsenzu a průběžného dohledu při kontrolních dnech by mohlo poškodit KP.

Stanovené podmínky vycházejí ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot, které je nezbytné zachovat při umožnění zamýšlené realizace v souladu s odst. 3 § 14 památkového zákona

Zemní práce pro provedení výše uvedené akce jsou stavebníci povinni oznámit již od doby přípravy stavby dle § 22 odst. 2 památkového zákona, Archeologickému ústavu Akademie věd ČR v Praze nebo v Brně, oddělení archeologických výzkumů, Letenská 4, 118 01 Praha 1 nebo Královopolská 147, 612 00 Brno. Jemu nebo jiné oprávněné organizaci bude umožněno případné provedení záchranného archeologického výzkumu. O podmínkách jeho provedení bude uzavřena dohoda mezi stavebníkem a oprávněnou organizací (viz § 22 odst. 2 památkového zákona). Předmětné území, jako místo s historickým původem je možno klasifikovat jako území s archeologickými nálezy ve smyslu § 22 památkového zákona. Formulář oznámení o stavebním či jiném záměru je dostupný na stránce <http://www.arup.cas.cz/?cat=684> a lze ho poslat elektronicky na e-mailovou adresu oznameni@arup.cas.cz. Organizace oprávněné k provádění archeologických výzkumů viz. <http://www.arup.cas.cz/?cat=640>. Pokud budou během prací zjištěny nepředvídané archeologické nálezy mimo záchranný archeologický výzkum, je stavebník povinen neprodleně oznámit tento nálezh příslušnému stavebnímu úřadu a orgánu státní památkové péče a učinit opatření nezbytná k tomu, aby nálezy nebyly poškozeny nebo zničeny a práce v místě nálezu přerušit. viz. § 176 zákona č. 183/2006 Sb. – stavební zákon a § 23, odst. 2 a 3 památkového zákona.

S ohledem na uvedená fakta je navrhované řešení při dodržení podmínek tohoto závazného stanoviska z památkového hlediska možné realizovat. Provedením uvedené akce dojde ke zlepšení komfortu užívání a stavu stavebně historických konstrukcí KP. Navržená akce bude při respektování tohoto závazného stanoviska a PD bez negativního vlivu na hodnoty KP.

Správní orgán státní památkové péče posoudil žádost, veškeré doložené podklady i zjištěné skutečnosti a rozhodl tak, jak je uvedeno v tomto závazném stanovisku.

Žádné jiné úpravy, které nebyly předmětem tohoto závazného stanoviska, nebudou prováděny bez předchozího souhlasného závazného stanoviska orgánu státní památkové péče.

Z výše uvedeného je realizace části akce „**Hrad Kámen, rekonstrukce elektroinstalace, stavební úpravy**“ a dalších navazujících návrhů pro schválení dle žádosti a PD z hlediska státní památkové péče akceptovatelná.

P o u č e n í

Proti tomuto závaznému stanovisku správního orgánu se nelze samostatně odvolat. Odvolání je možné teprve proti rozhodnutí správního orgánu tj. stavebního úřadu, které je podmíněno tímto závazným stanoviskem (§ 149 odst. 4 správního řádu). Toto vyjádření není rozhodnutím ve správním řízení podle památkového zákona.

Ing. Michal Kačer
zástupce vedoucího odboru ŽP a PP MěÚ Pacov

Rozdělovník - obdrží:

Kraj Vysočina, IČO 70890749, Žižkova 57, 587 33 Jihlava, kterého zastupuje na základě pověření Ing. Josef Pelikán, pracovník odboru majetkového Krajského úřadu Kraje Vysočina na adresu pro doručování: Krajský úřad Kraje Vysočina, odbor majetkový, Žižkova 57, 587 33 Jihlava, IDDS: ksab3eu (žadatel – zástupce)
Národní památkový ústav, ÚOP v Telči, Hradecká 6, 588 56 Telč (na vědomí)
Městský úřad Pacov, odbor výstavby, Náměstí Svobody 1, 395 01 Pacov (na vědomí)